

NPM Ekosisteminde Yönlü Karmaşık Ağ Analizi

Yusuf Talha ARABACI

22 Ekim 2025

Özet

Bu çalışma, NPM ekosistemindeki popüler paketler arasındaki bağımlılık ilişkilerini yönlü bir karmaşık ağ (Dependent $\rightarrow$ Dependency) olarak modeller ve ağın yapısal risklerini merkezîyet ölçütleriyle nicel olarak inceler. Veri, her çalıştırmada API'lerden (öncelik `ecosyste.ms`; yedek olarak `npm registry` ve `npms.io`) çekilir. Ağ `NetworkX` ile kurulup in-degree, out-degree ve betweenness merkezîyetleri hesaplanır; büyük graflarda betweenness örnekleme (k) ile hızlandırılır. Çalışma, merkezîyetlere dayalı bileşik bir risk skoru ile kritik düğümlerin sıralanmasını ve risk odaklı sağlamlık (robustluk) analizini (kritik düğümlerin çıkarılması) sunar. Üretilen tüm çıktılar `results/` dizinindedir.

1 Giriş ve Amaç

Modern yazılım tedarik zincirinde tek bir bağımlılıktaki hata veya kasıtlı bir saldırı, transitif bağımlılıklar üzerinden yüzlerce hatta binlerce projeye yayılabilir. NPM ekosistemi; büyük ölçek, hızlı sürüm döngüleri ve yoğun bağımlılık grafiği nedeniyle bu tür zincirleme risklere özellikle açıktır. Bu rapor, paket içeriğinden ziyade paketler arası ilişkinin topolojik yapısına odaklanır: Bir paketin ağ içindeki konumu ve bu konumun sistemik etkileri nicel olarak değerlendirilir.

Bu çalışmanın hedefi, NPM bağımlılıklarını yönlü bir ağ olarak modelleyip yapısal riski görünür kılmaktır. Bunun için:

- Bağımlı $\rightarrow$ bağımlılık yönünde kurulan ağ üzerinde, omurga ve köprü niteliğindeki paketleri merkeziyet ölçütleriyle (in-degree, out-degree, betweenness) belirliyoruz.
- Bu ölçütlerden türetilen bileşik bir risk skoru ile paketleri karşılaştırılabilir biçimde sıralıyoruz.
- Kritik düğümlerin çıkarılmasına dayalı sağlamlık göstergeleriyle (zayıf bileşen sayısı, en büyük bileşen boyutu vb.) ağın kırılganlığını nicel olarak değerlendiriyoruz.

Bu yaklaşım, güvenlik değerlendirmesini yalnızca paket içi zafiyetlere indirgemek yerine, bağımlılık topolojisinden kaynaklanan yapısal riskin de hesaba katılmasını sağlar. Böylece bakımı yapılacak, yakından izlenecek veya kısıtlanacak paketler veri temelli biçimde önceliklendirilebilir.

2 Kuramsal Çerçeve ve Tanımlar

Yönlü Ağ (DiGraph). Düğümler paketleri, yönlü kenarlar ise “bağımlı $\rightarrow$ bağımlılık” ilişkisini temsil eder. Bir paketin başka bir paketi kullanması, bağımlı paketten bağımlılığa giden bir ok (out-edge) olarak modellenir.

In-degree. Bir düğüme gelen kenar sayısıdır; başka kaç paket o pakete bağımlıdır. Yüksek in-degree, yayılım potansiyelini ve omurga olma riskini işaret eder.

Out-degree. Bir düğümden çıkan kenar sayısıdır; paketin kaç bağımlılığı vardır. Yüksek out-degree, geniş bağımlılık yüzeyi ve tedarik riskine maruziyet anlamına gelir.

Betweenness Merkeziyeti. En kısa yollar üzerinde bir düğümün köprü (aracılık) rolünü ölçer. Ağın topolojik boğaz noktalarını belirler; saldırı/bozulma durumunda tek hata noktalarına işaret edebilir.

Bileşik Risk Skoru. Normalize edilmiş (min-max) in/out/betweenness ölçülerinin ağırlıklı toplamıdır:

$$\text{risk}(n) = w_{in} \tilde{d}_{in}(n) + w_{out} \tilde{d}_{out}(n) + w_b \tilde{b}(n)$$

Burada $\tilde{x} = (x - x_{\min}) / (x_{\max} - x_{\min})$ min-max normalizasyonudur (payda sıfırsa $\tilde{x} = 0$). Ağırlıklar w_{in}, w_{out}, w_b , omurga duyarlılığı (in-degree), bağımlılık yüzeyi (out-degree) ve köprü rolü (betweenness) arasında vurguyu dengeler.

Sağlamlık (Robustluk) ve Kaskad Etkisi. Risk sıralamasına göre en kritik düğümler çıkarıldığında zayıf bağlantı bileşen sayısı, en büyük bileşen boyutu ve (mümkünse) ağ çapı ölçülür. Kaskad etkisi, bir düğümün ele geçirilmesinin transitif olarak etkileyebileceği paket sayısını ifade eder.

3 Veri ve Yöntem

Kaynaklar. Top N paket listeleri ve bağımlılıklar öncelikle ecosyste.ms API’lerinden; yedek olarak npm registry ve npms.io üzerinden alınır. Varsayılan olarak dependencies alanı kullanılır; isteğe bağlı olarak peerDependencies dahil edilebilir.

Ağın Kurulumu. Bağımlı $\rightarrow$ bağımlılık yönüyle NetworkX’te DiGraph oluşturulur. Tüm düğümler için in/out-degree; büyük graflarda örneklemeli (k) betweenness hesaplanır. Görseller ve tablolar results/ altında üretilir.

Risk Skoru. Ölçüler min-max normalize edilip ağırlıklı toplanır. Ağırlıklar (örn. $w_{in} = 0.5, w_{out} = 0.2, w_b = 0.3$), omurga duyarlılığı, bağımlılık yüzeyi ve köprü rolü arasında denge kuran bir çerçeve sağlar.

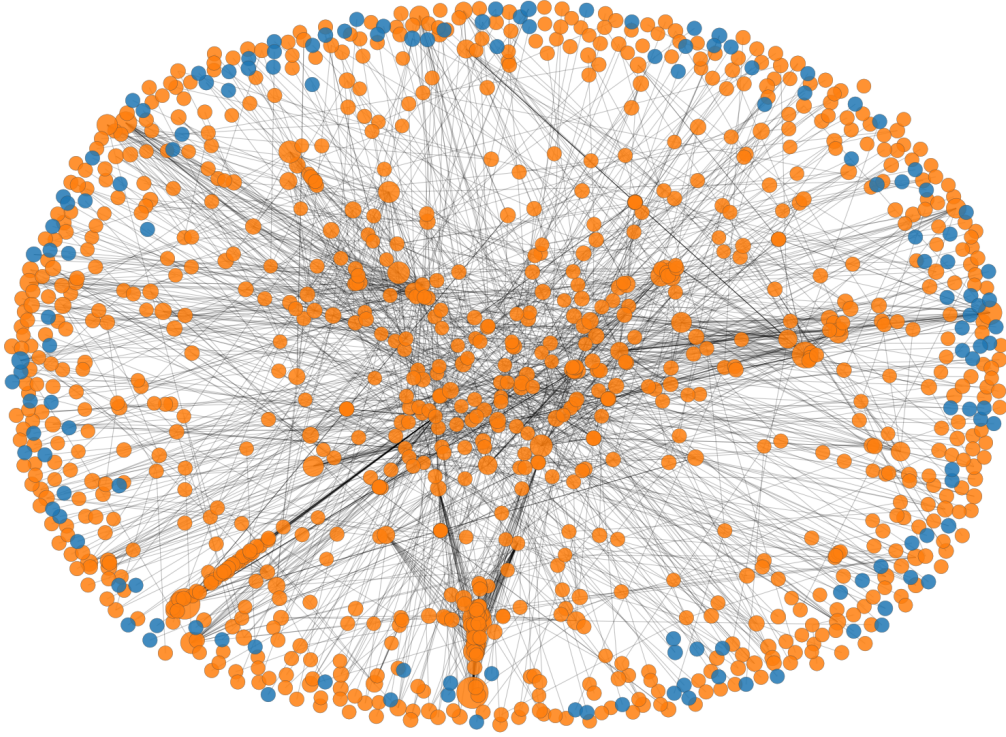
Sağlamlık Analizi. Risk skoruna göre en kritik $k \in \{1, 3, 5\}$ düğüm çıkarılır; zayıf bileşen sayısı, en büyük bileşen boyutu ve varsa ağ çapı raporlanır (robustness_risk.json).

4 Bulgular ve Yorum

Bu bölümde, results/ dizininden seçilen görseller/tablolara sunulur ve her biri doğrudan altında yorumlanır.

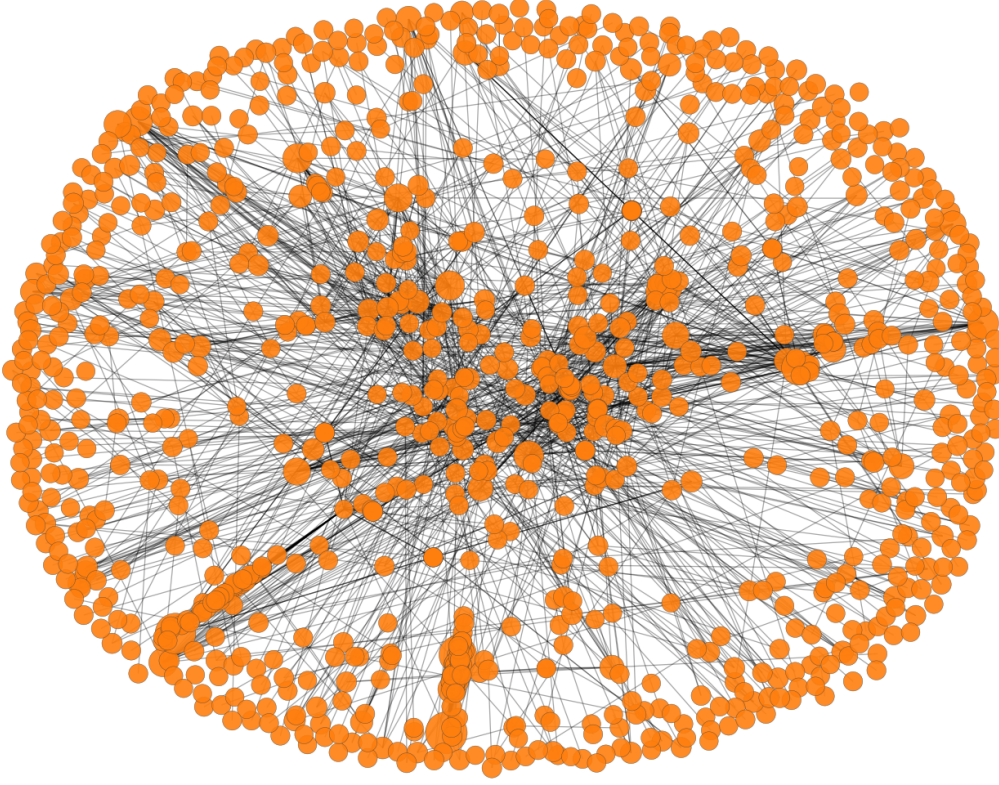
4.1 Ağın Genel Görünümü

NPM Top N Bağımlılık Ağı (Tümü)

Şekil 1: Top N ve bağımlılıklarının oluşturduğu yönlü ağ. Düğüm boyutu in-degree ile, renkler Top N (turuncu) ve diğerleri (mavi) olarak kodlanmıştır. Yüksek in-degree'li düğümler ekosistemin omurgasını oluşturur; bu düğümlerdeki sorunlar geniş yayılımı neden olabilir.

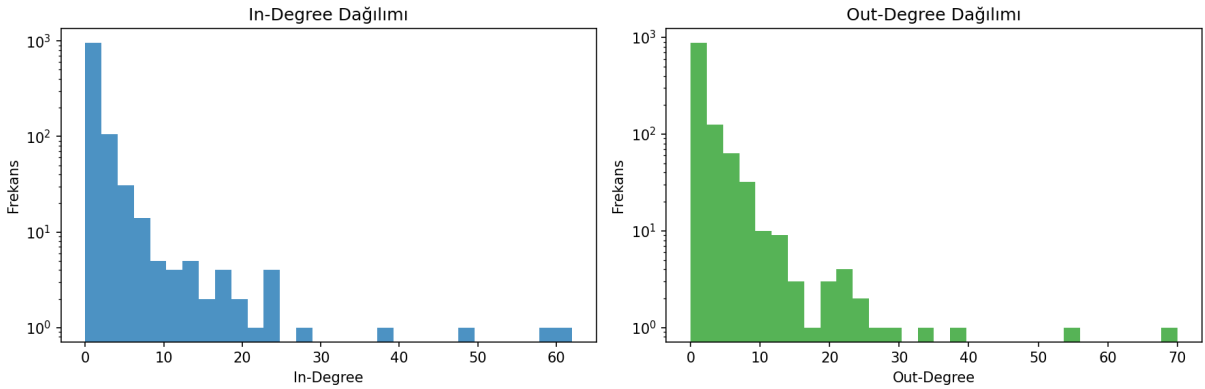
Bu görsel, merkezi kümelenmeleri ve omurga düğümleri ayırt etmeyi kolaylaştırır. Düğümler arası yüksek yoğunluklu bölgeler, paket ekosistemindeki tekrar eden birlikte-kullanım kalıplarına işaret eder.

Şekil 2: Sadece Top N düğümlerin indüklenmiş alt-ağı. Paketin ağ içi konumuna göre merkezî (yüksek in-degree/betweenness) düğümler görselde öne çıkar.

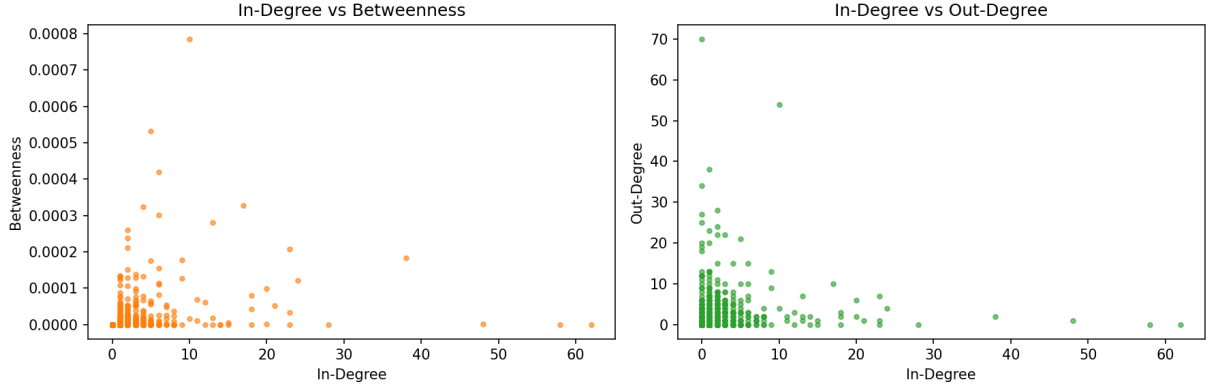
Top N alt-ağında bağlantı motifleri daha belirgindir. Zincirleme etkinin Top N içinde nasıl yayılabileceğini niteliksel olarak gözlemlemek mümkündür.

4.2 Derece Dağılımları ve İlişkiler

Şekil 3: In-degree ve out-degree histogramları (log ölçek). Ağın kuyruklarının ağır olması, az sayıda çok etkili paket ile çok sayıda düşük dereceye sahip paketin birlikte varlığını gösterir.

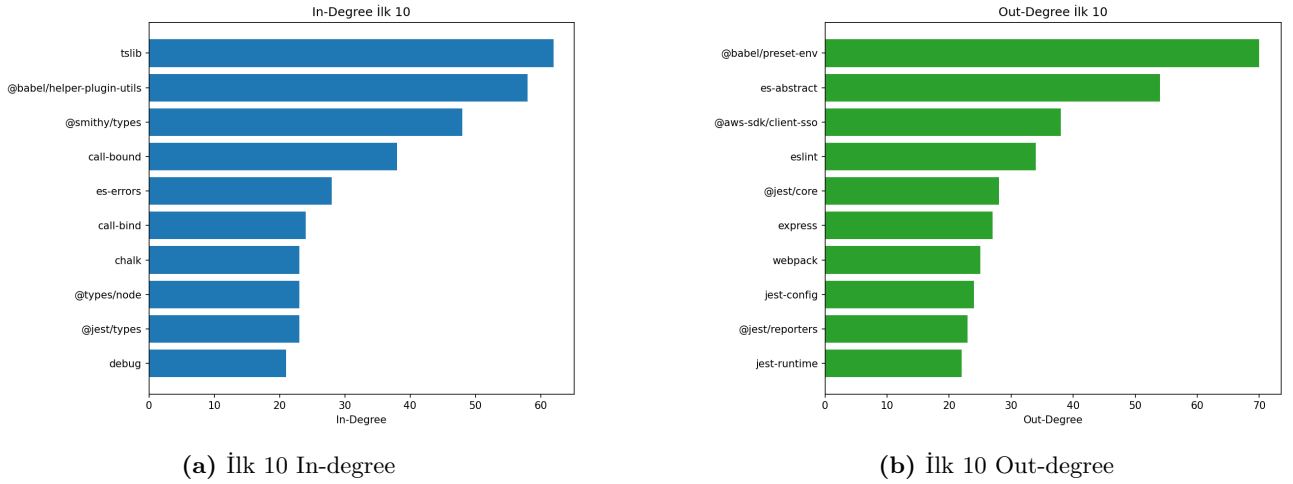
In-degree dağılımı, sistemik etkisi yüksek omurga paketleri az sayıda düğümden toplar. Out-degree dağılımı, bazı paketlerin geniş bağımlılık yüzeyi nedeniyle tedarik riskine daha açık olduğunu gösterir.

Şekil 4: Korelasyonlar: (sol) In-degree vs Betweenness; (sağ) In-degree vs Out-degree. In-degree ile betweenness arasındaki pozitif ilişki, omurga düğümlerin çoğu zaman köprü rolünde olduğunu gösterir.

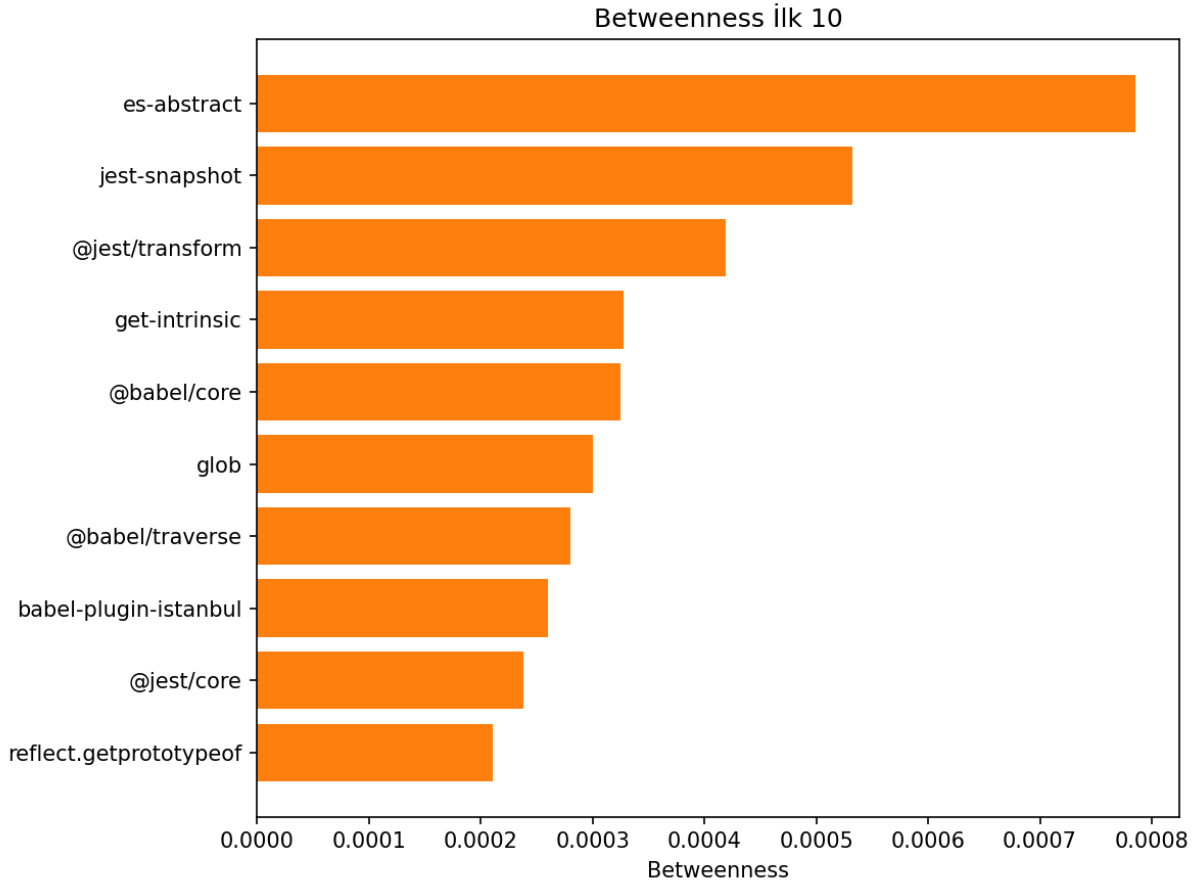
In-degree ile out-degree ilişkisi, bir paketin hem çok kullanılıyor hem de çok sayıda bağımlılığa sahip olabildiğini; bu durumda hem yayılım hem maruziyet riskinin birlikte arttığını gösterir.

4.3 Merkeziyet Liderleri

Şekil 5: Derece liderleri. In-degree liderleri yayılım etkisi yüksek paketlerdir; out-degree liderleri ise bağımlılık yüzeyi geniş paketlerdir.

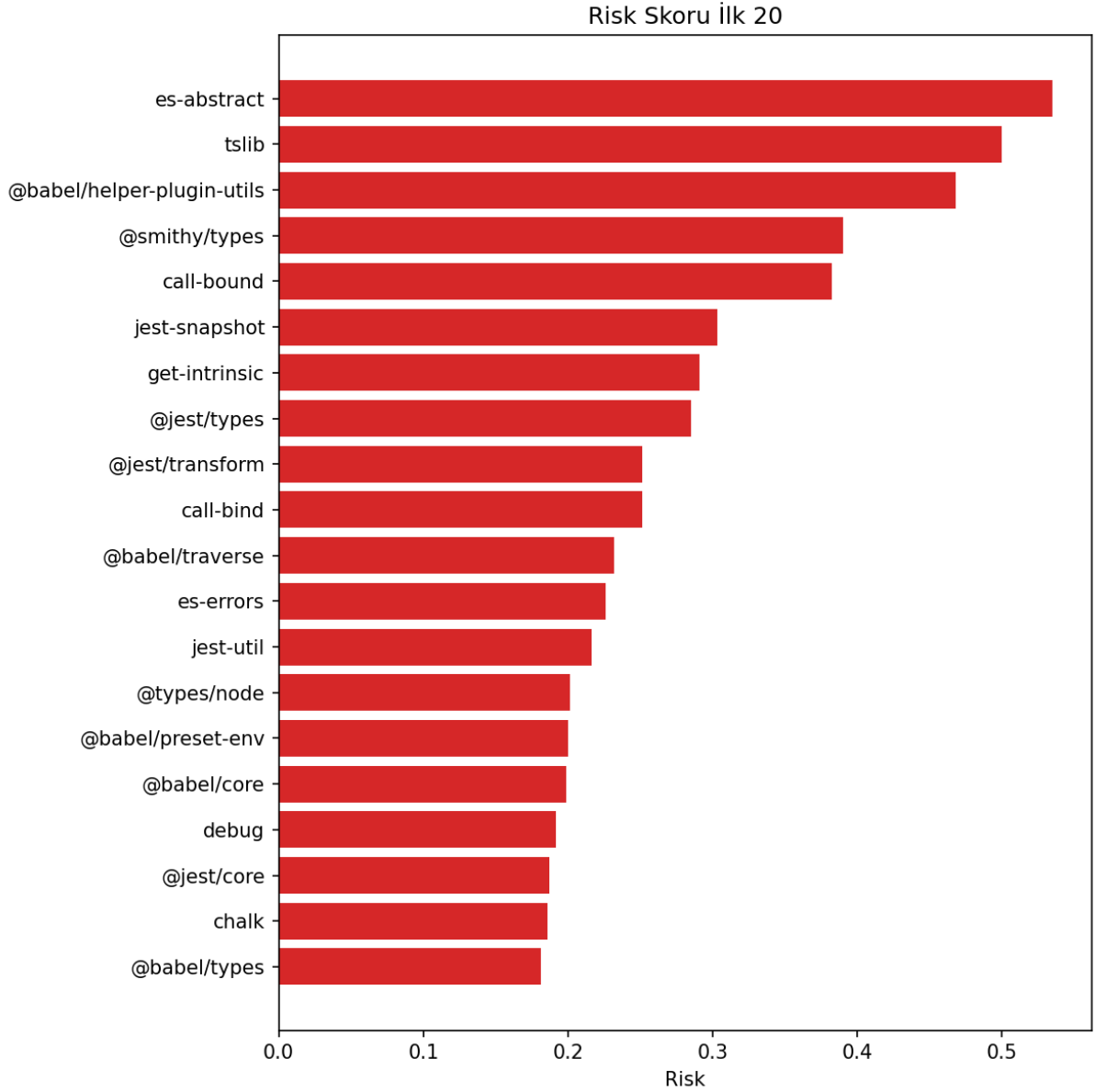
In-degree listesi, transitif etki alanı geniş paketleri işaret eder. Out-degree listesi, tedarik yüzeyi geniş olduğu için arıza/bozulmalara duyarlılığı artan paketleri vurgular.

Şekil 6: İlk 10 Betweenness. Bu düğümler en kısa yollarda köprü rolündedir; tek hata noktası riski taşırlar.

Yüksek betweenness, topolojideki alt-ağlar arası akışın bir düğümden yoğunlaştığını ve bu düğümün potansiyel bir boğaz noktası olduğunu gösterir.

4.4 Bileşik Risk Skoru

Şekil 7: Bileşik risk skoru ile en riskli 20 paket. Ağırlıklar in/out/betweenness arasında denge kuracak biçimde seçilmiştir.

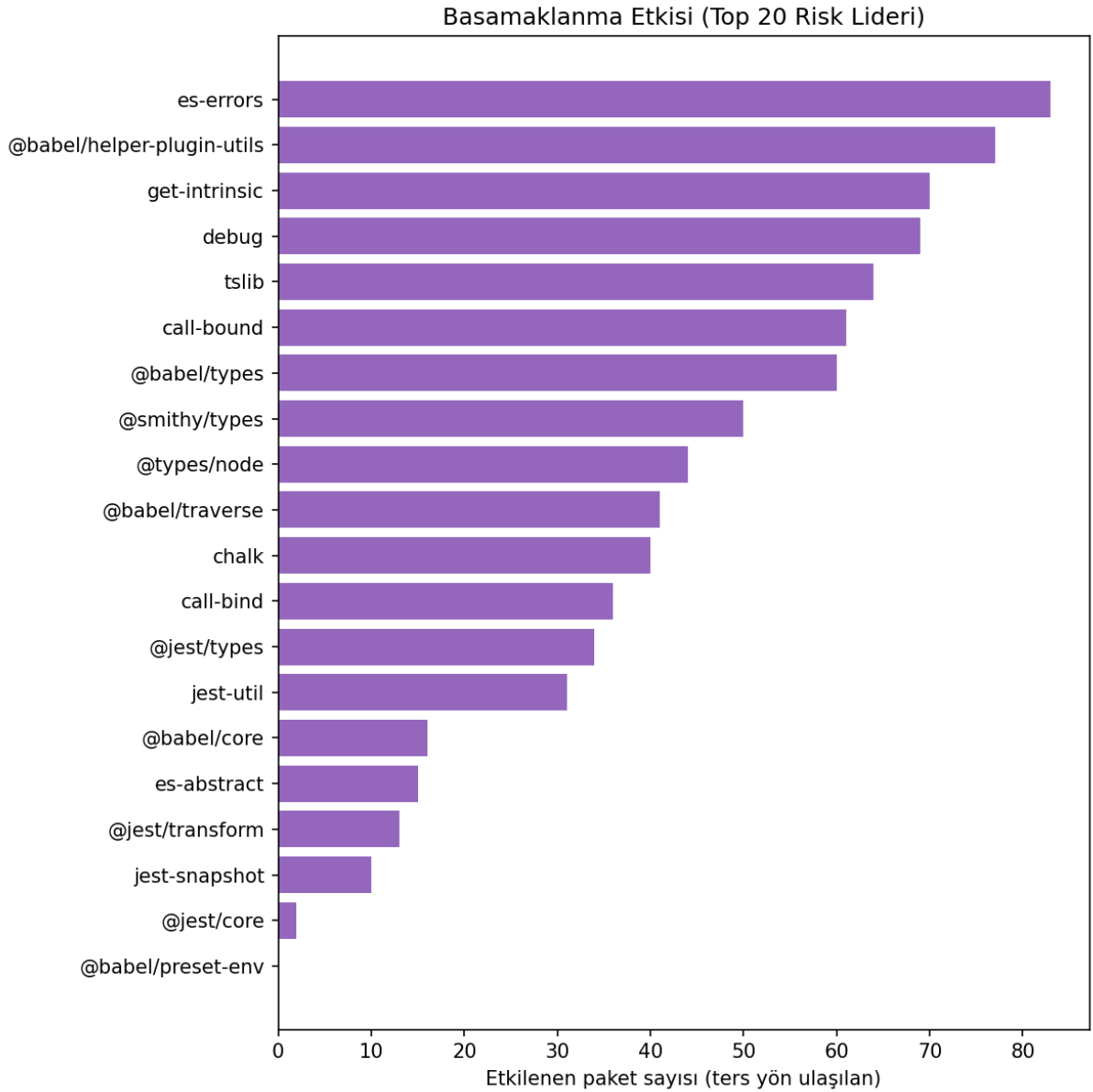
Tablo 1: Top 20 Risk Skoru

Paket	Risk	In-Degree	Out-Degree	Betweenness	TopN?
es-abstract	0.534931	10	54	0.000785	True
tslib	0.500000	62	0	0.000000	True
@babel/helper-plugin-utils	0.467742	58	0	0.000000	True
@smithy/types	0.390249	48	1	0.000001	True
call-bound	0.382129	38	2	0.000183	True
jest-snapshot	0.303511	5	21	0.000532	True
get-intrinsic	0.290993	17	10	0.000328	True
@jest/types	0.284735	23	7	0.000207	True
@jest/transform	0.251456	6	15	0.000419	True
call-bind	0.251171	24	4	0.000121	True
@babel/traverse	0.231984	13	7	0.000280	True
es-errors	0.225806	28	0	0.000000	True

Paket	Risk	In-Degree	Out-Degree	Betweenness	TopN?
jest-util	0.216164	20	6	0.000099	True
@types/node	0.201331	23	1	0.000034	True
@babel/preset-env	0.200000	0	70	0.000000	True
@babel/core	0.199075	4	15	0.000324	True
debug	0.191845	21	1	0.000051	True
@jest/core	0.187008	2	28	0.000238	True
chalk	0.185484	23	0	0.000000	True
@babel/types	0.181088	18	2	0.000079	True

Tablo sütunları: Risk (0–1 aralığında normalize), In-Degree (pakete bağımlı paket sayısı), Out-Degree (paketin bağımlılık sayısı), Betweenness (en kısa yollardaki köprü rolü), TopN? (Top N listesinde olup olmadığı). Liste, derleme/test altyapısında yer alan ve geniş yayılıma sahip kütüphanelerin (ör. Babel/Jest/TypeScript ekosistemleri) sistemik risk potansiyeline işaret eder.

4.5 Kaskad Etkisi ve Sağlamlık

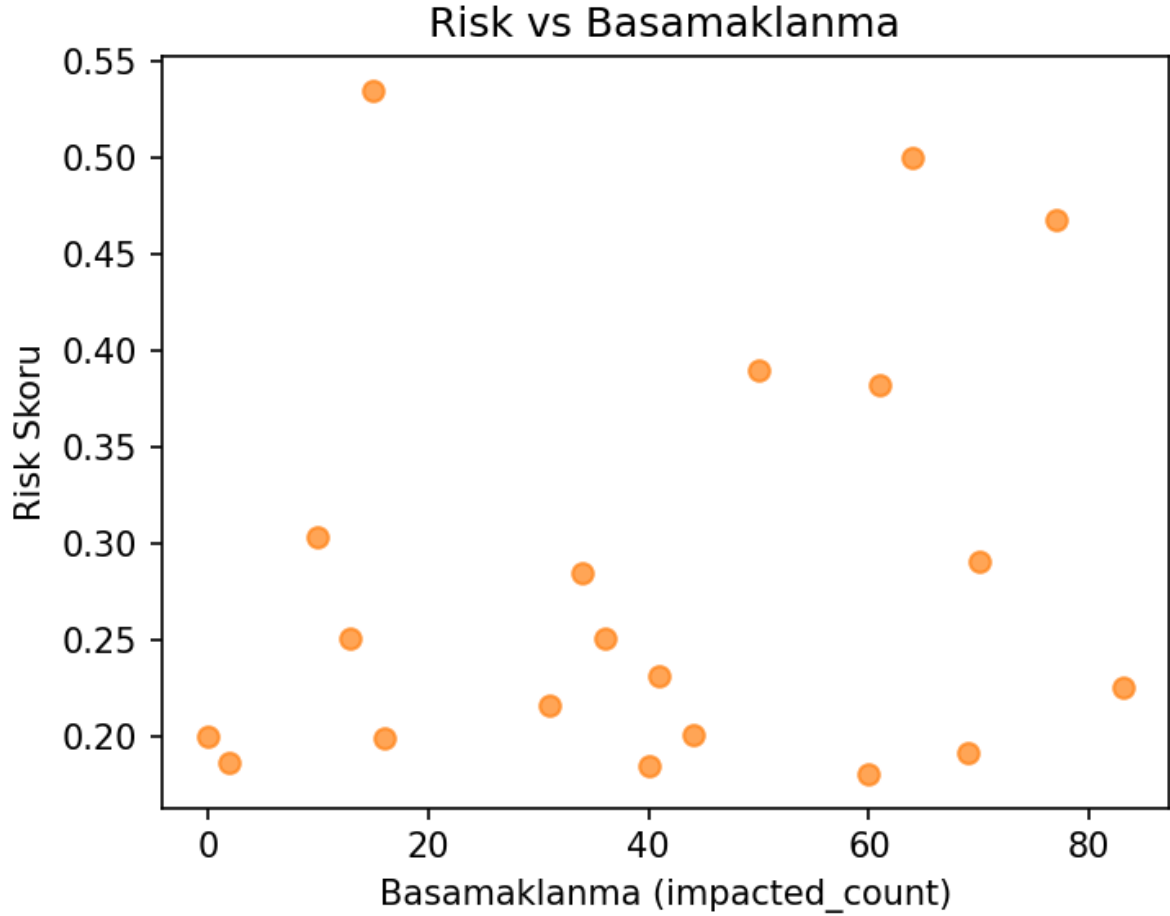

Şekil 8: Risk skoruna göre en riskli 20 paket için kaskad etki büyüklüğü. Yüksek risk genellikle daha büyük kaskada karşılık gelse de, topolojiye bağlı istisnalar görülebilir.

Tablo 2: Basamaklanma Etkisi: Top 20 (Ters yonde etkilenebilecek paket sayısı)

Paket	Etkilenen Paket Sayısı
es-errors	83
@babel/helper-plugin-utils	77
get-intrinsic	70
debug	69
tslib	64
call-bound	61
@babel/types	60
@smithy/types	50
@types/node	44
@babel/traverse	41
chalk	40
call-bind	36
@jest/types	34
jest-util	31
@babel/core	16
es-abstract	15
@jest/transform	13
jest-snapshot	10
@jest/core	2
@babel/preset-env	0

Şekil 9: Risk skoru ile kaskad etkisi ilişkisi (scatter). Doğrusal olmayan yapı, tek başına derece metriklerinin tüm yayılım dinamiğini açıklamadığını gösterir.

Kaskad etkisi, ağıın bağlantı yapısına duyarlıdır: Aynı risk puanına sahip iki düğüm, komşuluklarının farklılığı nedeniyle farklı kaskad profilinde sonuçlar doğurabilir.

4.6 Köprü Kenarlar

En yüksek edge betweenness değerine sahip kenarlar, alt-ağlar arasında kırılğan bağlantıları işaret eder; bu kenarlar üzerindeki trafik, topolojik ayrışma noktalarını anlamaya yardımcı olur.

Tablo 3: Edge Betweenness İlk 10 (Yuksek kopru kenarlar)

U	V	Edge Betweenness
@jest/transform	babel-plugin-istanbul	0.000222
@jest/expect	jest-snapshot	0.000212
jest-snapshot	@jest/transform	0.000206
jest	@jest/core	0.000150
call-bound	get-intrinsic	0.000150
glob	jackspeak	0.000147
reflect.getprototypeof	which-builtin-type	0.000146
jackspeak	@isaacs/cliui	0.000140
babel-plugin-istanbul	test-exclude	0.000139
@babel/core	@babel/helper-compilation-targets	0.000138

4.7 Ağın Temel İstatistikleri

Tablo 4: Graf İstatistikleri (özet)

Ölçüt	Değer
Düğüm sayısı	1139
Kenar sayısı	2164
Bileşen sayısı (zayıf)	160
En büyük bileşen boyutu	853
Ortalama in-degree	1.8999
Ortalama out-degree	1.8999

Bu özet tabloda düğüm/kenar sayıları, zayıf bağlantırlık bileşen sayısı, en büyük bileşen boyutu ve ortalama dereceler raporlanır. Zayıf (weak) bileşen, kenar yönleri yok sayıldığında bağlı olan düğüm kümeleridir.

5 Sınırlamalar

Kapsam. Varsayılan olarak yalnızca dependencies alanı kullanılmıştır; peerDependencies isteğe bağlıdır. Global dependent sayıları doğrudan dahil edilmemiştir.

Betweenness. Büyük graflarda betweenness için örnekleme zorunludur; yakınsama, ağ büyüklüğü ve k seçimine bağlıdır.

6 Sonuç

NPM ekosistemi, az sayıda omurga ve köprü paket etrafında yoğunlaşan bir topoloji sergiler. Bileşik risk skoru ve sağlamlık bulguları, tedarik zinciri güvenliğinde yapısal bakışın analitik değerini açıkça ortaya koyar.

Tekrarlanabilirlik. Tüm kod ve çıktı üretimi depo içindedir. analysis.ipynb çalıştırılarak results/ çıktıları yeniden üretilebilir ve bu makale derlenebilir.